

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List

za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.
Stane četrletno: 1 šiling.
celoletno: 4 šilinge.
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—
celoletno: Din. 100.—
Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VI.

5. letnik, 30. junija 1926.

Št. 26.

Kako se vzdrži narodnost?

Znani prof. Förster piše tole goriškimi Slovencem, kar povzamemo tudi mi na Koroškem, ki smo več ali manj v enakem položaju. Učenjak piše: Uredništvo slovenskega lista v Gorici me je prosilo, da napišem pozdrav slovenskemu ljudstvu v Italiji, med katerim imam veliko prijateljev in bivših svojih učencev, ki so bili tudi učenci posebno mi dragega mojstra dr. Kreka, s katerim sem se med svetovno vojno v nepozabni uri razgovarjal o potrebi slovansko-nemške kulturne skupnosti na popolnoma novi podlagi. Krekova podoba mi je vsebovala vse ljubeznive in velike značilne poteze slovenskega ljudstva, ki še veliko obeta za humaniziranje Evrope. Malo sem našel ljudi, ki bi kakor ta voditelj bili tako popolnoma vkoreninjeni v ljudstvu, izrasli iz duhteče pomladne zemlje, a vendar tako ljubeznivo odprti dobremu, ki se najde v tujem ljudstvu. Čul sem ga nekega večera pogovarjati se z nemškim narodovcem, ko je občudovaje stare nemške tradicije navajal samo izreke nemških klasikov, katerih vzvišenost je bila sramotna za narodovca. Končal je z besedami Šilerjevimi: Grosses wirkt ihr Streit — grösseres wirkt ihr Bund (veliko opravi njihovi prepir, a več še njihova zveza).

V njegovem duhu bi danes spregovoril nekaj besedi o vprašanju, kako se more ohraniti narodnost v tako posebno težavnih razmerah?

Kaj pa je narodnost? Ali je to način, izvajati svojo sebičnost, jesti, piti, pretepati se, delati svojo kupčijo? Ne. Kdor govori o varstvu narodnosti in se zanj navdušuje, ali zanj zastavi svoje življenje, ta namerava nekaj višjega in boljšega. Narodnost mu je kakor spomin na mater, na sestro, na nevesto, je apel (klic) na vse, kar preseza sebičnost, lakomnost in ošabnost, ter ga po ljubezni, zvestobi, spoštljivosti, odkritosrčnosti in vernosti veže s

svetom okrog njega in ob enem z najglobljimi viri lastnega bitja. Narodnost v nasprotju s svetom je združenje v skupni usodi gotovega kroga ljudi. Narodnost vsebuje posebne spomine, čustvovanje, posebno izražanje tega življenjskega kroga v njegovih najglobljih in bistvenih znakih kakor ga proizvajajo najgloblje največji duhovi v vzvišenih trenutkih. Tako se vzbuja posamnik, ko se udeležuje narodnih izročil k najglobljemu bistvu in se uči letó izražati popolnoma. Iz tega bistva narodnosti se razume, kako je ravno nenarodno krščanstvo jedro in izraz narodnosti neskončno bogatilo in krepilo. Še le v krščanstvu se človeška duša vzbuja k polnemu življenju ter se odteguje goli sebičnosti. Nebeška ljubezen je dala zemeljski globino in veličino ter je dala vsem človeškim odnošajem novo posvečenje, iskrenost in trajnost. Kedar pride ljudstvo v veliko nevarnost, se mu more narodnost rešiti le v tesni zvezi z globoko udanostjo do krščanskega izročila. Z duševno silo živahnega krščanskega življenja in ne samo z nacijonalizmom so Poljaki mogli rešiti svojo narodnost, ko se jim je jemalo vse. Kaj pa sledi iz tega za boj slovenskega ljudstva za ohranitev svoje narodnosti? Svetoval bi vam: Varujte se predvsem sovraštva, varujte se narodne sebičnosti, ki se ljudstvu vsiljuje, ko se ga preganja. V sovraštvu in enostranski samozavesti obuboža duša in na tem umre narod. Ne sovražnik, da pa sovražstvo proti sovražniku mori najblažje notranje življenje ljudstva in njegovo ljubezen. Ljubite svoje sovražnike, le tako se sovražnikov rešimo in zmagamo sovražstvo. To se pa ne pravi, da naj ponehamo boriti se za svoje pravice ne, to se pravi: Ko se borimo za blaginje svoje narodnosti, treba je pošteno umeti, kar je dobrega v tujem narodu. Taka ljubezen dušo razširi in jo poglobi, in to krepi lastno narodnost in množi notranje njeno bogastvo. Evropa se je razbila ob narodni sebičnosti in

bo ozdravela samo po rodovitni politiki krščanske misli. Laški pregovor pravi: Komur Bog zapre duri, mu odpre okno. Vam Slovencem so danes vse duri zaprte, odprite okna v višji svet, iščite tolažbe in razsvitljenja od tam in bodite uverjeni, da se vam nudijo iz tistega sveta popolnoma nove moči in sredstva, da si rešite svoje najdražje blaginje in da svet poslušne na vašo pravico.

Posebnosti danskega kmetijstva.

H gospodarski samostojnosti in gmotnemu blagostanju danskega kmeta je pripomogla v prvi vrsti intenzivna živinoreja v zvezi z močno podstavo zadružnih mlekarn in klavnice, nabavljanih in prodajnih zadrug in nadalje niz drugih podobnih inštitucij, ki imajo vse en namen: izboljšati kmečko stanje. Zadružništvo in živinogojstvo sta dve glavni odliki danskega kmeta in služita celemu agrarnemu svetu kot idealen vzor modernega in racionalnega gospodarstva.

V čem pa leži posebnost njih živinoreje? Ali danske krave drugače žive kakor naše, ali danske svinje ne jedo ravno tako, kakor naše in v čem je razlika krmljenja njih živine? Glavni moment vzgoje njihove živine je ta, da se vsak kmet dobro zaveda, da brez setve ni žetve, da mu brez dobre krme krava ne bo dala dosti mleka in da svinje, hranjene s samimi pomijami in odpadki, ne bodo imele dobrega mesa. V spomladi pošilja danski kmet svoje govedo na letovišče — ako se lahko tako izrazim — na obširna polja sočnate detelje, ki so karakteristična za dansko poljedelstvo, in tam ostanejo na svežem zraku noč in dan vse do pozne jeseni, da si na ta način okrepe zdravje in postanejo odpornejše proti bo-

PODLISTEK

Reberški Ožbej:

Zadnji vitez Reberčan.

Zgodovinska povest.

(Nadaljevanje.)

„Tu imajo voz in blago,“ pravi Hanej vitez Ungnadu, tam pri goreči kašči pa vidim reberškega viteza in nekaj hlapcev.“

Vitez Ungnad se spusti s konjem proti goreči hiši, Hanej pa pusti zadaj, da otme ukradeno blago. Vitez Krištof zagledavši jezdece takoj zbeži k očetu in bratu ter jima pove, da naj nujno odjezdita.

Urno zasedeta konje in se spustita v beg. Vitez Ungnad jih še vidi, strelji za njima, a zadel ni. Tako se je posrečilo Reberčanom in nekaterim hlapcem, da so pobegnili.

Črni Hanej je obkolil s tremi hlapci voz in zajel dva reberška hlapca, ki vsled preveč zavžitega vina nista mogla takoj na konje.

Hitro so jih zvezali ter naložili na voz Reberčanov, ki so morali pustiti ves plen.

Za one, katere je vitez Ungnad zalotil naravnost pri ropanju, je bila tudi sodba kratka. Obsodil jih je na vislice. Drugo jutro na vse zgodaj so jih peljali na hribček severno od grada Ženek, kjer so tedaj izvrševali smrtno kazni.

Menihovski hlapci in dekle so se oddahnili od velikega strahu. Vsi so obkolili pogumnega Haneja, ki je privedel pravočasno pomoč. Vitez Ungnad ga je še posebej pohvalil in mu obljubil, da dobi malo kočjo z nekaj posestva, da more tam mirno živeti svoje zadnje dni.

Hanej se je tega razveselil, posebno že radi tega, ker je tudi njegova izvoljenka Angela, pridna švilja, že težko čakala, da si ustanovi svoje lastno ognjišče.

Ubitega hlapca Boštjana so pokopali tretji dan na pokopališču v Žitari vasi, težko ranjenega Jurija pa je peljal Hanej v samostan, kjer je vse sporočil proštu Lorencu in dekanu Janezu.

Trgatev se je nadaljevala drugi dan, a pravega veselja ni bilo, kajti prestali so preveč strahu in smrt zvestega Boštjana jim je tudi šla k srcu.

Reberški vitezi so za sedaj še ušli svoji usodi. Ker so dobro poznali pota po gozdovih, so se mogli rešiti zasledovalcev. Prebredli so Belo na samotnem kraju in prišli po ovinkih do svojega gradu.

„Prokleti Ungnad,“ zarohmel je vitez Ivan starejši, ko je stopil v dvorano, „tega je še treba bilo.“

„Kaj ta, kriv je vsega Črni Hanej,“ ugovarja sin Ivan, „ta je nas izdal in mi še poškodoval roko; njegova sreča, drugače bi bil danes že tam, kjer ni več muh.“

„Pa kaj bo zdaj,“ vpraša sin Krištof, „požigali, morili, ropali smo, uspeha pa nobenega ni.“

„Molči, stara šrbiljava baba,“ zadere se nad njim brat, „če bi bil malo bolj pogumen, bi se steklo vse drugače.“

„Tako lepo smo imeli napravljen ves naš načrt,“ meni oče, „a je sedaj vse zgubljeno.“

„Kaj jadikujete, oče,“ ga tolaži Ivan, „menihi bodo tiho, so lahko veseli, da so srečno odnesli zdrave pete.“

„Ne verjamem,“ zmaje z glavo oče, „sedaj so postali pogumni, ko jim je stal zadnjič celo cesar ob strani.“

„Naj bo kar hoče,“ pravi nato Ivan, „mi že itak ni več za kaj na svetu.“

„Meni tudi ne,“ meni malomarno Krištof, „kar smo si skuhalo, to bomo tudi jedli.“

„Da, skuhalo,“ pravi ironično oče, „danes je presneto mrzla kuhinja, že od včeraj dopoldne nisem zaužil nič toplega in vina tudi ni več, vrag naj vzame vse.“

Rekši, vstane in se odpravi na svoje ležišče, a tudi sinova sledita svojemu očetu. Kmalu je vladala v gradu nočna tišina.

Prošt Lorenc je bil ves iz sebe, ko mu je sporočil Črni Hanej grozodejstva, vprizorjena po Reberčanah.

Sklical je takoj konvent in razodel vsem kar je ravno prei zvedel. Dekan Janez in drugi menihi so bili vsi za to, da se vloži tožba pri

leznim, ki bi jim pretile pozimi v zadušnih hlevih. Govedo se pa ne pase svobodno, ampak da ne mendrajo po nepotrebnem dragocene krme, je privezano na verigah za kolce, ki se jim trikrat na dan prestavljajo, da na ta način dobe zadosti hrane. Poleg te dobre paše dobe krave mlekarice enkrat dnevno porcijo krepične krme, ki je odmerjena po mlečnosti vsake posebej, da vsled same sočnate krme ne pade procent maščobe v mleku in s tem njegova vrednost. Molzejo in napajajo jih na polju. Vsaka krava pa seveda ne izrabi krme enako, zato so Danci že davno uvideli važnost ločitve dobrih krav mlekaric. V ta namen se vodi mlečna kontrola nad kravami na ta način, da enkrat ali dvakrat mesečno za to postavljeni kontrolni asistent mleka zmeri množino in določi procent maščobe v mleku vsake krave, kar se zabeleži v kontrolno knjigo. Tako ima gospodar jasen pregled nad kakovostjo svojih krav in ve primerno ceniti njih potomstvo. Tako kontrolno knjigo pa nima samo mogoče veleposestnik, ampak mali bajtar (seveda se njegova mala hišica, okrašena z lepo urejenim vrtom, ne more nazivati bajta) ima ravno tako kontrolo na svojo edino kravo, kakor veliki posestnik nad dvajsetimi.

Posebno važnost pa polagajo na prvovrstne bika, to je plemenjake, ki izhajajo iz rodovnih dobrih mlekaric, kar je razvidno iz rodovnika, ki ga mora imeti vsak plemenski bik. V tem rodovniku je videti, koliko množino mleka in masla je dajala letno njegova mati, stara mati itd.; včasih po več deset pokolenj nazaj. Da mora imeti tak plemenjak dober mlečno potomstvo, ni potreba še posebej povdarjati. Razen tega se vrše v vsakem okraju letno razstave živine, kjer se od strokovnjakov ocenijo in z diplomami nagradijo prvovrstni eksemplarji. Včasih potuje tak prvorazredni bik po razstavah v različna mesta in vrednost plemenjaka se cenijo potem po pridobljenih diplomah. Enako se nagradijo tudi krave in vsak kmet je izredno ponosen na svojo prvorazredno živino, ki jo je vzgojil sam.

Poleg govedoreje je na Danskem izredno visoko razvita svinjereja in mladi pršutarji zavzamejo eno prvih mest v danskem izvozu. Hranijo jih največ, z malimi izjemami, z ječmenom, posnetim mlekom in sirotko, manj s koruzo, ker se po njej preveč rede, postanejo premaslni in take pri prodaji ocenijo kot drugorazredne. Danci namreč rede prašiče pršutarje skoro izključno za angleški trg, kjer cenijo mlado nepremasno svinjsko meso. Zato prašiče ne pitajo, ampak prodajajo mlade v težini 60—80 kg. Podobno, kakor za govedo, ima gospodar tudi za svinje rodovnik, kjer je za vsako označen datum rojstva, oprasenja, pridobljene nagrade nje matere in merjasca skozi

deželnem oskrbniku Linhartu pl. Harrach v Celovcu. Takoj se je sestavila obširna tožba, katero je pisal sater Lambert, ker je imel najhujšo in hitro pisavo. V spisu so se navedli vsi izvršeni zločini, katere so zakrivali Reberčani. Privilo se je za nujno pomoč.

Drugi dan je izročil proštno veliko zapečaten pismo Haneju, ki je zdiral na čilem konju proti Celovcu in izročil tožbo deželnemu oskrbniku samemu, kateremu je še osebno povedal vse strašne dogodke. Linhart pl. Harrach je odtrgal pečat in čital tožbo. Čim dalje je čital, tembolj so se mu delale gube na čelu in vedno bolj ostro je gledalo oko.

Ko je končal, je položil z močnim udarcem tožbo na hrastovo mizo ter zamrmral:

„Reberčani so pravi roparji, nobena pogodba jim ni sveta, pa sedaj je mera polna.“

Takoj je pozvonil. Vstopil je suh mladenič, bledega obraza, vitke postave in črnih, dolgih las. Nosil je dolgo črno haljo. Bil je videti, da je učen in večč postave. Bil je mestni pisar Ivan Kraus.

Linhart pl. Harrach je izročil mestnemu pisarju, ki se je globoko priklonil, proštno pritožbo ter mu naročil, da takoj pokliče viteze Reberčane v Celovec, da se zagovarjajo, s pripombo, da se proti njim razpravlja, četudi ne pridejo.

(Dalje sledi.)

dolgi niz pokoljenj. Gospodar, ki se v večjem obsegu bavi s svinjerejo, ne drži le toliko svinj, kolikor jih lahko krmi s svojim žitom, ampak si kupi ječmen za krmo prašičev, pa mu končni račun pokaže, da se mu dobro izplača. Ko je odgojil mlade prašiče do zahtevane težine 60—80 kg, mu seveda ni potreba iskati kupca ali mešetarja, ki bi ga mogoče še ociganil za par grošev pri vsakem kilogramu, ampak določene komade stehta, v vsak uhelj mu zabode marko s svojo zadružno številko in brez vsake nadaljne brige jih pošlje v zadružno klavnico, kjer mu jih plačajo po ceni, ki notira tisti dan na borzi v Kopenhagenu.

(Konec sledi.)

POLITIČNI PREGLED

Razvoj boja za šolo. Z vso ljutostjo začeti boj za šolo med krščanskimi socijalci in socijalnimi demokrati se bliža koncu. Štajerski deželni glavar je izvoljen za prosvetnega ministra in ima nalogo spor spraviti z dnevnega reda, da se omogoči nadaljno poslovanje parlamenta. Na to kažejo že informativna posvetovanja dr. Rintelena s strankami, četudi so socijalni demokrati proti izvolitvi ugovarjali. Zvezni kancelar je že sprožil nekak rešilni načrt, ki omenja, da je vlada pripravljena preklicati dosedanjo naredbo glede šolskega pouka in predložiti novo. Vodja socijalnih demokratov dr. Bauer izraža nado, da je mogoče stvarno sodelovanje z novim prosvetnim ministrom. Štajerskim deželnim glavarjem je bil izvoljen dekan Prisching.

Razlastitev. Konservativna ljudska stranka, ki jo tvorijo monarhisti, je pozvala vse nemce, naj bi se skupaj zvezali za odpravo zaplembe habsburškega zasebnega premoženja, ker je pravno stanje tega premoženja v Avstriji in Nemčiji enako. Ker se je sedaj nemški narod izrekel proti zaplembi, naj bi se tudi v Avstriji popravila krivica, ki se je storila članom bivše habsburške dinastije, zlasti še, ker bi v tem slučaju v Avstriji ne šlo za ustavno spremembo kakor v Nemčiji, nego za enostavno zadoščenje in za popravilo zakonske zmote. Kdo pa bo popravil narodu krivice in nadomestil izgube na premoženju in ljudeh, ki so jih zakrivali ti krvniki?

Delo za Veliko Nemčijo. Na zborovanju avstrijsko-nemške ljudske zveze v Frankfurtu o. M. je povzel besedo tudi socijaldemokratski predsednik državnega zbora, Loebe, ki je zlasti odgovarjal na poslednji govor francoskega senatorja Chenebenotta o priključitvenem vprašanju. Loebe je tedaj dejal, da tudi Nemčija ne želi vojne, ampak mir, da pa tudi slejkoprej zahteva samoodločbo narodov, po kateri ne sme nihče braniti, da se ne bi deli istega naroda prostovoljno združili v eno celoto. Ako to velja za Francoze, Italijane, Poljake in Čehoslovake, mora tudi za Nemce. Nemčija deluje za Panevropo, vendar se mora priključitveno vprašanje rešiti še prej. Predsednik Löbe se je potem bavil tudi z izvajanjem bivšega zveznega kancelarja dr. Seipla v Parizu, ko je ta gospod dejal, da je Avstrija življenja zmožna in so njegov govor tolmačili tako, kot da se Avstriji ni treba združiti z Nemčijo. V enakem smislu je govoril tudi poslanec dr. Deutsch z Dunaja. Istotako je imel mestni župan Landmann govor, v katerem je dejal, da je treba delati na to, da se vsi Nemci združijo v Veliko Nemčijo in da naj se ta veliki zgodovinski akt konča v Frankfurtu.

Manjšine v Italiji. Pod tem naslovom se bavi v dolgem članku „München-Augsburger Abendzeitung“ z govora in tudi z zunanjim nastopom poslanca Besednjaka in Tinzla v rimskem parlamentu, ki sta povedala fašistom grozne resnice v obraz. Članek povdarja predvsem, kaj se pravi govoriti nad pol ure v rimskem parlamentu pred 200 tulečimi fašisti in takozvano „boljšo“ rimsko publiko, ki fašistom s tribune pomaga. „Vedela sta že vnaprej, da je brezupno misliti, da bi mogla le količkaj vplivati na te buče, in vendar sta napravila svojo dolžnost. Ne zaman; kajti, dasi jih je italijanski tisk s sarkastično gesto popolnoma zamolčal, jih je slišala Evropa! Grozeča italijanizacija

sili danes Slovane in Nemce k skupnosti interesov in delovanja, ki bi je v Nemčiji ne smeli prezreti; vedno bolj naraščajoči dotok potnikov v Dalmacijo bo razumevanje za to gotovo pospeševal in samo vprašanje časa je, da 100.000 Grkov na Dodekanezu to fronto podaljša, ki bo ustvariteljem pojma „iredentov“ še večje preglavice delala kakor oni sami danes v opojnem zmagoslavju priznavajo. Oni govorijo namreč še vedno o „zmagi“ in bilo je pikantno slišati, kako je neki bivši general zutilil Besednjaku med govorom: „Vi morate končno razumeti, da ste premagan narod in da se morate podvreči, ako hočete ali ne!“ Nekdo drugi je enako logično prej zaklical: „Spravite svoje kovčege in pojdite po svojih potih!“ — Tinzi in Besednjak sta kot pametna moža molče spravila svoje rokopise in se podala domov. Toda 150 milijonov Nemcev in Slovanov je to slišalo in se molče spogledalo; in prišel bo dan, ko bodo oni imeli besedo! — Ko je Grafenauer enkrat v dunajskem državnem zboru našteval krivice, ki se gode nad Slovenci na Koroškem, so mu rekli, da pripoveduje bajke. Velika sličnost med prej in sedaj. Avstrijski Nemci so pač le dobri mojstri. Če bi zadnji bili le malo bolj pametni in uvidevni, bi se nemški manjšini v Italiji godilo mogoče nekoliko boljše.

Tajno komunistično gibanje v Italiji. Po daljšem poizvedovanju je policija aretirala v Farenzi pet komunistov, ko so skušali organizirati novo komunistično gibanje v Italiji. Po stanovanjih aretiranih so redarji zaplenili več seznamov članov komunistične stranke, mnogo komunističnih propagandnih brošur, tajnih okrožnic in navodil izvrševalnega odbora komunistične stranke v Rimu za nabiranje denarnih sredstev, ki bi jih bilo porabiti za organizacijo oboroženega upora proti fašistovskemu režimu. Zaplenjenih je bilo več šifriranih dokumentov. Načelnik tajne organizacije je neki Capelli, ki je bil aretiran. Tudi na njegovem stanovanju so našli razne dokumente. Policija skuša dognati, ali ima ta tajna organizacija podružnice po drugih krajih Italije.

Iz češkoslovaškega parlamenta. Na seji parlamenta, na kateri se je razpravljalo o duhovniških plačah, je prišlo do tako hrupnih nemirov in pretefov, kakor jih zgodovina češkoslovaškega parlamenta še ni zabeležila. Parlamentarna policija je morala opetovano reševati predsedstvo parlamenta pred dejanskimi napadi komunističnih in socijalističnih poslancev. Komunisti so polomili klopi, zmetali akte predsedstva po tleh, iztrgali predsedniku zvonec in se sploh obnašali kot besni. Dva poslanca vladne večine sta morala iskati zdravniško pomoč. Kljub vsemu temu kravalu pa je bil zakon o kongruji vseeno izglasovan.

Francoska, Briand je sestavil svojo deseto vlado, v kateri je finančni minister Caillaux, ki hoče rešiti francoske finance neodvisno od zbornice in senata. Omejiti hoče predvsem državne izdatke in ustaliti frank, ki še vedno ni prenehal padati. Za štedenje v upravi bo imenoval posebnega komisarja, kakoršnega smo imeli mi. Ministrski svet je odobril njegov program. Pomagala pa bo tudi Amerika s posojilom s pravico neke vrste kontrole.

Nov vojaški puč na Portugalskem. Med vojnim ministrom in ministrskim predsednikom je prišlo do odkritega spora. Vojni minister je dal nato zasesti vsa ministrstva in je imenoval novo vojaško vlado. Vojni minister je prevzel tudi ministrsko predsedstvo, ostale važnejše ministrske stolce pa so zasedli tudi generali, da so oficirji popolni vladarji Portugalske.

Angleška in Rusija sta si močno v laseh in več angleških ministrov s preveč prijateljsko politiko vlade napram sovjetom ni zadovoljno. Churchill pravi: Premogovni štrajk bi lahko izostal, ako bi se šlo samo za spor med Angleži, a ruski boljševiki so skušali delati povsod težkoče. Zločinci, ki so svojo državo upropastili, hočejo še Angleško ugonobiti, ali angleški parlament in angleška demokracija bosta stali še potem, ko bodo boljševiki posluženi kazni v svobodni Rusiji pokopani. Velika napaka se je storila, ko se je dovolil dohod

boljševikom na Angleško. Kolonijalni minister zahteva, da se vse Ruse in ruske diplomate izžene. Angleški notranji minister objavlja sedaj listine, da se vodi na Angleškem komunistična propaganda z ruskim denarjem in da boljševiki delajo na to, da bi spravili kolikor mogoče mladih komunistov v policijski zbor, da bi postal nezanesljiv. V Moskvi so se 22. junija vršile protiangleške demonstracije, pri katerih so bile pisarne angleških zasebnih družb napadene in pobite šipe. — Rusom primanjkuje denarja, ker ne znajo gospodariti v ljudskim denarjem. Tako izdaja na pr. Moskva ogromne vsote denarja za Ljeningove kipe, ki jih misli postaviti v vsaki vasi. Značilno je tudi stanje vlog; pod carom je bilo v Rusiji 6000 hranilnic in 1 milijarda 450 milijonov rubljev vlog, sedaj pa je 13.000 hranilnic in le 65 milijonov rubljev vlog. Zaupanje manjka narodu.

Zarota proti Kemal paši odkrita. Iz Smirne se poroča, da je policija po prihodu Mustafe Kemal paše v Smirno odkrila obsežno zasnovano zaroto proti njemu. Policija je v zvezi s tem odkritjem aretirala celo vrsto odličnih oseb, med njimi tudi 20 poslancev, ki se baje zapleteni v zaroto. Motivi atentatorjev so bili politične narave. Atentatorji so bili nezadovoljni s Kemalovo zunanjo politiko in jej očitali slabost proti angleškim in italijanskim političnim težnjam. Število aretirancev znaša doslej 200.

DOMAČE NOVICE

Letošnji novomašniki. V mašnike bodo letos posvečeni gg. Boštjančič Josip, ki bo bral novo mašo v Št. Vidu v Podjuni dne 18. julija t. l., Repnik Ivan, nova maša v Selah istega dne, in Zechner Aleš, primicija v Žvabeku tudi 18. julija. Koroški Slovenci želimo, da bi njih delovanje med zatiranim narodom obrodilo obilo sadu!

Ruda—Št. Peter in okolica. Lepe čebele imamo letos (?), precej so že težke in če jim da še ajda kaj, bomo lahko zadovoljni. Čebele pridno nosijo, ogleduhi pa ogledujejo. Zato že zdaj opozarjamo čebelarje okrog Lisne gore, da jih dobro zavarujejo. Lansko leto je bilo samo našincem pobranih 10 najboljših panjev, kar dokazuje, da je tat nasprotnik. Zadeve varnostni organi menda niso hoteli zasledovati, ker so slovenski napisi nevarnejši. Bodimo tedaj sami čuvarji nad našim premoženjem. Omenjamo še, da so 23. maja prišli orožniki k nekemu slovenskemu kmetu in zahtevali, da odstrani slovenski napis na hišni deski ker je protipostaven. Priporočali so tudi, da bi šli k čušem, ker smo tako zaverovani v nje. Kakor v rimskem parlamentu! Koroška je dobra šola za Italijane.

Nonča vas pri Pliberku. Gašparjevo posestvo v Nonči vasi je kupil nek tujec iz rajha. Prejšnji zanikerni lastnik tega posestva je prodal za pičlo ceno posestvo Nemcu iz Beljaka. Ta je iztrebil gozd in zopet prodal tujcu. Tudi Pičkovovo posestvo v Vidri vasi je kupil tujec Nemec. Na prodaj bo v kratkem še več posestev v okolici. Neznosni davki, draginja, pijančevanje in potratna mehkužnost sedanjega časa je privedla ljudi na boben. S strahom gledamo v bodočnost:

Na svoji zemlji bomo hlapci
in tujec nam bo gospodar.

Sele. Naše žeganje na dan sv. Urha dne 4. julija bo gotovo kakor vsako leto tudi letos privabilo mnogo izletnikov iz vse okolice. Še večjo slovesnost pa bomo obhajali 14 dni pozneje. Dne 18. julija bo namreč nova maša čg. Franca Repnika. Gospod novomašnik sicer ni selski rojak, pa se mu je naš planinski raj tako priljubil, da bo tu daroval prvo sv. mašo. Ker je cerkev premajhna, se bo cerkveno opravilo vršilo na prostem na glavnem trgu pred župniščem, kakor pred osmimi leti. Zanimanje za to slovesnost vlada že po celem Rožu in gotovo bodo Sele videle ta dan tisoče vernikov, saj naše ljudstvo ceni svoje duhovnike in že star pregovor pravi, da je na novo mašo treba iti, četudi bi si pri tem strgal par čevljev.

Železna Kapla. (Odgovor.) Kakor je bilo pričakovati, je odzval dopis iz Sel velik odpor pri tukajšnjih zidarjih. Nekdo piše, da se ni nikakor treba bati, da bi hiše podrle, ki bodo na novo zidane in pravi, da je bolje les prodati lesnim trgovcem in postaviti zidane hiše. Za zidanje pa je treba povsem takšnih zidarjev, ki so že v resnici nekdanj delali pri zidu in ne novince. Če se je v Selah podrl zid, je to samo znamenje, da dotični gospodar ni imel takšnih delavcev (slabo izpričevalo za mojstra). Že 23 let zidamo in se še ni podrl noben zid, zato pa tudi priporočamo g. županu, da dobi za novo občinsko hišo tiste zidarje, kakor g. Ogris, in stala bo več kot sto let, ne pa samo en teden ali pa dva. H. d-p.

Celovec. Proti ropu brezposelne podpore, proti poslabšanju zakona o varstvu najemnikov, proti sovražnikom napredne šole in proti delavcem sovražno sedanjo vlado se je vršil 22. t. m. protestni shod na Novem trgu v Celovcu. Shoda sta se udeležila soc. demokratična in komunistična stranka. Govoril je Gröger, na kar so soc. demokrati v znak protesta skupno odkaricali in se mirno razšli. Komunisti so pozneje zborovali zase, ker niso prišli do besede, na kar se je njihov sprevod jel pomikati po ulicah, okoli 300 ljudi. Udrli so v grad Welzenegg, ki je last Rosenberga, ker je odpovedal nekemu stanovanju in dosegli njegovo zopetno naselitev. Osem mož orožništva tega ni moglo preprečiti in še le, ko je nastopilo 35 mož policije z golimi sabljami, se je množica razšla.

Sele. Od 6. do 13. junija smo imeli tu obnovitev sv. misijona. Čg. misijonar p. J. Sečnik so z lepimi pridigami znali privabiti mnogo vernikov, da je bila cerkev zjutraj in zvečer navadno polna. Obhajil je bilo 1500, spovedancev 500. Krasno je uspela procesija z lučicami na praznik Jezusovega Srca zvečer. Ob koncu misijona sta bili blagoslovljeni dve novi sliki sv. Valentina in sv. Elizabete, po 2 metra visoki, delo našega slikarja Antona Benedika v Celovcu. S tema slikama je g. Benedik pokazal, da je mojster v slikarstvu, zato ga vsem cerkvenim predstojništvom za vsa taka dela najtopleje priporočamo, tembolj, ker je zdaj za umetnike življenje težko.

Borovolje. (Občinska seja 11. junija.) Župan poroča, da je deželna vlada potrdila sklep zadnje občinske seje glede občinske doklade na električni tok. Že prihodnje dni se bo s ceno električnega toka pobirala tudi 30 odstotna občinska doklada. — Deželna vlada je potrdila tudi sklep, da se Mariji Suklič ne dovoli točenje „smolovca“ in „Magenbitter“. — Sklene se, da se preuredi in popravi Glavni trg. Znani cesarjev spomenik se odstrani. Velenemec Schwarz je glasoval brez utemeljitve proti. — Nemiški Schulverein prosi za podporo za južne Tirolce. Finančni odsek predlaga odklonitev. Vsenemec nadučitelj Jaklič meni, da ta prošnja ne sme biti odbita, ker človeka kar boli, če čita, kako tlačijo italijanski fašisti južnotirolske Nemce. Schulvereinu se moramo izkazati hvaležne (za metode, ki jih je na Koroškem uvedel in ki jih posnemajo sedaj Italijani). Odbornik Vertič izjavi k temu: Nemcem na južnem Tirolskem se godi skozi štiri leta sem približno tako, kakor se godi koroškim Slovencem že skoro 80 let. Tam se zapirajo nemške šole, na Koroškem slovenske, tam se preganjajo nemški učitelji in uradniki ravno tako kakor pri nas slovenski. Čuditi se je le pristašem Schulvereina, ki obsojajo dejanja fašistov tam, a delajo tu sami isto. Prošnja naj se odkloni! Te besede so „Šajdarjevega Pepija“ precej razburile, četudi je menda prišel malo natrkan k seji. Prošnja se odkloni. — Požarni brambi na Bajtišah se dovoli 100 Š podpore. — Boštova hiša, ki je last občine, se prezida in popravi. V to svrhu se dovoli 7000 Š. — Dimnikarji hočejo višje plače. Občina in deželna vlada sta tozadevne prošnje odbili, a ministrstvo jim je dovolilo zvišanje za 15 odstotkov. — Pritožbi Smeričnika se ugodi ter bo morala Marija Just za že postavljeno uto vložiti nanovo prošnjo za dovoljenje. — Puškar Olinovec sme poslopje stare brizgalnice poleg cerkve preurediti v delavnico, vendar ostane poslopje še na-

dalje last občine. — Koncesiji zidarskega mojstra Josipa Strnada in kamnoseka Jakoba Čekona se priporočita. — Nekaterim občinskim revežem se dovolijo razne podpore. — Koncem seje interpelira soc. dem. odbornik Just župana in zahteva pojasnila glede članka v „Bauernzeitung“ od 27. maja. Govornik prečita del dopisa, kako košato se šopirijo in gospodarijo soc. dem. odborniki v Borovljah z županom na čelu, da jim daje občina mastne plače, da si dovoljujejo svakovrstni luksus in da so kupili bika, ki je s transportom vred prišel dražje kot naj večji slon Hagenbeckovega cirkusa, občina pa ga niti ne rabi. Župan izjavi, da ima on za vse posle in delo ter za vodstvo kina mesečno 52 Š, kar je dovolil občinski odbor. Od občinskih svetovalcev in odbornikov pa do danes še nihče ni sprejel groša. Glede bika je stvar sledeča: Po postavi mora imeti vsaka občina vsaj enega premiranega bika. Deželni kulturni svet je zahteval, da si ga mora občina nabaviti. Izvolili so se kmetje-strokovnjaki, ki so žival tudi kupili. Dotičniki so storili to brezplačno in na lastne stroške šli in izbrali žival. Bik je stal občino 740 Š. Nato je podal nemški občinski odbornik izjavo, da je bik dober in da ni drag, temveč v primeri z drugo živino zelo poceni in da je v „Bauernzeitung“ objavljena grda laž.

V spomin Oničevemu Hajnžku iz Žuželč. Ni ga več med nami moža, ki ni imel sovražnika v vsem Korotanu, pač pa povsod prijatelje ter dobre znance. Umrl je v 74. letu svoje starosti mož, ki je vzgojil toliko in toliko mladenčev po Zgornjem Korotanu v navdušene in delavne Slovence, ki se nikdar ni sramoval svoje slovenske matere in povsod povdarjal svojo slovensko narodnost. Veliko slovenskih mladenčev je rešil, da se niso potopili v tujem morju in ostali zvesti svojemu slovenskemu narodu. Kako je znal pripovedovati naš Hajnžek vse mogoče pravljice in pripovedke, ki se nanašajo na razne kraje v beljaški okolici, po Zili in po Rožu! Pogrešale ga bodo predice v dolgih zimskih večerih na prejah. Kajti, ko je začel pripovedovati Hajnžek o starih časih, o belih ženah, o Pehtri, o kralju Matjažu, o težkih časih, o tlačanstvu in dajanju desetine tujim priseljenim graščakom, tedaj je zastal marsikateri kolovrat in predice so z vso pazljivostjo poslušale samo njega in si brisale oči. Bil je samouk naš Hajnžek in v nedeljah popoldne na paši pridno prebiral slovenske in nemške časopise. Imel je izreden spomin in pomnil dan, teden in leto za dogodke, ki so se dogodili pred 50 ali 60 leti. Udeleževal se je pridno vseh narodnih prireditev in spodbujal druge, da so šli z njim k narodnim igram in slavnostim. Ni mala njegova zasluga, da so na Karavankah po Zgornjem Koroškem zažigali pred leti toliko kresov v čast sv. Cirilu in Metodu. Kako priljubljen je bil Hajnžek po vsej občini bekštanjski občini, je pokazalo ljudstvo, ki ga je sprejelo v velikem številu 28. maja na njegovi zadnji poti iz Žuželč na brnško pokopališče, kjer se je po v srce segajočem govoru gospoda brnškega župnika s solzami v obeh poslovalo od njega. Sladko spavaj, Hajnžek, v domači slovenski zemlji, ki si ji tako zelo vedno ljubil. Vzel si seboj pred božji prestol zavest, da si izpolnil popolnoma svoj življenjski poklic in bil vzor vsem slovenskim mladenčem in možem. Iz Hajnžkovih ust so slišali Oničevi in Černikljevi fantje prepričevalne besede o značajni narodni vzgoji, v njegovi družbi se je navzel spoštovanja do svoje narodnosti Mušetov Hajnžek, ki je sedaj velik fabrikant v Jugoslaviji. Žuželčan.

GOSPODARSKI VESTNIK

Seja deželnega kulturnega sveta dne 23. aprila 1926.

(Konec.)

Nadz. Frank pojasnjuje, da je na Štajerskem zaposlenih en dvorni svetnik in osem adjunktov, v Celovcu je samo en nadzornik in en adjunkt, ali nadzorniku so na razpolago učitelji na kmetijskih šolah.

Okraj Greifenburg želi, da se varuje kmetijska produkcija z zadostno carino, da se kmalu vpo-

stavi kmetijska zbornica, da se uvede enoten davek, in da se po državi uredi bolniško zavarovanje.

Št. Vid zahteva, da se javnih sredstev naj ne rabi v pospeševanje tujih živinskih pasem (Montafoner).

Krka želi, da bi se semena ceneje oddajala in da bi se dopuščala raba juncev že s 14 mesci in ne še le z 18imi.

Okraj Velikovec želi, da se kmalu izvede osušenje blata v Smarjeti in na Olšenici, kmetijska šola pri Kabonu pa se naj razvije v dveletno.

Klančnik opozarja, da so vse druge kmetijske šole dveletne, samo v Vilekovicu je šola enoletna. Slovenski fantje pa začnejo pouku šele proti pomladi slediti.

Okraj Dobrla vas želi, da se nanovo uredi kataster. (Zemljišča so se cenila v času, ko je bilo pridelavanje žita še spalčljivo. Zdaj se ne plača več, pa so kmejte v teh krajih najvišje obdačeni. Op. ur.)

Okraj Kotiče zahteva, da se odpravi davek na blagovni promet, da se odpravi prejemščina, kedar posestvo preide na sina ali hčero, da se da ljudem davčna knjižica in se davek prespoteje uredi.

Supersberg: Zemljiški davek pobira dežela in ta pošilja listke ven, zdaj ni povoda, zopet vpeljati davčno knjižico, sedanji način razumnemu gospodarju zadostuje.

Kirschner opozarja na smešno opazko, ki je na tem davčnem listku: davek se sme plačati v štirih obrokih, ali pa tudi v enem, in to le pri prvem roku.

Pirschl: Poroča da se ob Zili, kjer se struga trebi, stroju (bagerju) dajejo ljudi, ki nimajo dela, ter so dobivali podporo za brezdelne. Tam pa so tudi drvarji, ki jih je bilo sram beračiti podporo za brezdelne in tem se ni dalo dela!

Moser se pritožuje, da se naprej popravlja in zapira cesta iz Spitala v Milštat. Ljudje pa dobivajo potrebno blago po železnici in ga ne morejo spraviti domu. Naj se cesta za nujne potrebe odpre. Tisti želi, da se zavarovalnim agentom prepove sprejemati previsoka zavarovanja.

Supersberg: 95 odstotkov ljudi niti ne ve, da so previsoko zavarovani, dočas da pogorijo. Zavarovalnice naj bi pošiljale poštene ljudi ven.

Strauss: Ljudi so ali previsoko, ali prenizko zavarovani. Kdor je previsoko zavarovan, ne dobi svote, za katero se je zavaroval (zakaj potem plačuje?). Deželna zavarovalnica ima svoje rezerve, naj pošlje človeka na deželo, ki bo polagoma vsa zavarovanja spravil v red.

Gaggl: Naj se v zavarovanju ne brodi. Če nihče ne bi previsoko ali prenizko zavaroval, bo se premije za 50% zvišale, ker ob tem žive zavarovalnice (ob ljudeh, ki plačujejo, česar potem ne dobe!).

Uvoz ovac na planine.

Dr. Sceuch poroča, da je par posestnikov prosilo dovoljenja, spraviti na koroške planine 900 ovac iz Jugoslavije, ki se bodo v jeseni prodale v Italijo ali Švico. V Lesni dolini, v zgornji dravski in Krčički dolini se vsako leto stavijo take zahteve. Ker se pa ovce za pašo tudi doma ponujajo, se dovoli uvoz le za polovico, druga polovica pa se naj v deželi pokupi.

Volitev novega kulturnega sveta.

Ker se pri občnem zboru voli nov stalni odsek, se v imenu sedanjega.

Sattlegger zahvali predsedniku, da je vodil odločno in smotreno seje kulturnega sveta in ga prosi, da mesto zopet sprejme, ako se glasovi zopet nanj zedinijo.

Tržne cene. Celovec: Plemenska živina 1,20—1,35, pitane krave 0,80—0,90, pitani prašiči 2,20—2,80, plemenski prašiči 2,80—3,30 Š za kg žive teže. Žito: pšenica 42, rž 32, ječmen 36, oves 32, ajda 42, koruza 36, proso 46, kaša 60, grah 90, leča 90, zelen fižol 44 g za kilogram. Sladko seno 12, kislo seno 9, slama 6 Š za 100 kg. Goveja mast 8, sirovo maslo 6,20, svinjska mast 3,50 Š za kg. Liter mleka 44 g, smetane 4 Š, jajce 15 g. Velikovec: Živina: pitani voli 1,20—1,30, vprežni voli 1,10—1,20, junci 1—1,10, krave 0,80—1,20, telice 0,90 do 1,20, teleta 1,90—2, pitani prašiči 2,60—2,80, plemenski prašiči 2,80—3, ovce 0,60—0,80, koze 0,30—0,40 Š za kg žive teže. Jajce 12 do 13 g, sirovo maslo 4,40—5,20 Š, rž 42—43 g, oves 29—30 g, krompir 12 g za kg.

Borza. Dunaj, 29. VI. 1926. Dolar 7,04, nemška marka 1,67, franc. frank 0,20, lira 0,25, dinar 0,12, poljski zloti 0,69, češka krona 0,20, švic. frank 1,36 šilingov.

Curiah, 28. VI. 1926. Šiling 73,—, dinar 9,12.

Vraže o kresni noči.

Kakor drugi narodi, tako ima tudi naš slovenski narod svoje šege in navade in med narodom so tudi ljudje, ki še vedno verujejo starodavnim vražam.

Pri koroških Slovencih imamo oziroma najdemo še mnogo takih vraž, v katere še naše ljudstvo vedno veruje, in vse te vraže so ostale od naših prednikov, ki so bili pogani.

Najbolj nas pa zanimajo vraže o kresni noči, ki se ponavljajo na kresni večer odnosno kresno noč.

Vsakdo hoče izvedeti v tej noči usodo svojih bodočih dni. Kakor otroci, tako dekleta in fantje, pa tudi starci in starke poskušajo zvedeti svojo usodo. Najbolj se trudi odrasla mladina, fantje in dekleta, kar nam kažejo naslednje slike naših vraž.

1. Najpriprostejša in najbolj razširjena vraža je sledeča: Zvečer v mraku se gre na vrt, poreže se tri sadike česna in se zaznamuje ena za žalost, druga za veselje in tretja za sramoto. Tista rastlina, ki bo do zjutraj več mladike pognala, je za prihodnje leto usodna.

2. Nekateri natrgajo marjetic (kresnic) ob solnčnem zahodu in jih položijo na okno spalne sobe; za vsakega člana se vzame ena cvetlica in katera bo zjutraj najbolj vela, tisti bo to leto umrl ali vsaj nevarno zbolel.

3. Vraža za dekleta in fante je sledeča: Dekleta ali fant gre v drvarnico in tam pobaše nekaj drv na dobro mero, katere potem v kuhinji prešteje. Ako je dotičnik prinesel drva po paru, recimo 24 ali 26 drv, kar mora še dvakrat ponoviti, tedaj dobi fant dekle ali pa narobe, ako pa prinese samo dvakrat po paru in enkrat ne, tedaj bo še nadalje ostal samec oziroma samica.

4. Drugi spet ubijejo jajce, izluščijo beljak ter ga vržejo v stoječo vodo. Ta beljak se menda pokaže v raznih oblikah, ki pomenijo usodo. Ako se napravi beljak v obliki čečke, tedaj to pomeni, da boš dobil otroka, in če se prikaže v raznih drugih oblikah kakor cerkev, tedaj pojdeš na božjo pot.

5. Posli naj vzamejo tri lončke ali skodelice in jih povežejo. Pod prvi lonec naj denejo majhno, iz blaga napravljeno čečko, ki pomeni otroka, pod drugi lonec se da prstan, ki pomeni zakon, in pod tretjega culo, kar pomeni, da se boš preselil na drugo mesto. Dotični, ki to napravi, gre potem stran, njegov drug pa vtakne skrivaj pod vsak lonček eno že prej omenjenih stvari, potem naj ugane, pod katerim loncem je ta ali ona stvar. Ako ugane trikrat eno in isto, pa mu je to usojeno.

6. Najbolj zanimiva pa je seveda vraža, katere se poslužujejo dekleta. Dekle mora vstati o polnoči in pomesti sobo, a ne sme imeti na sebi obleke in mora pometati, seveda kakor je običajno proti vratom. Ko pomete do praga, se mora ozreti proti mizi in tam bo videla svojega bodočega moža ali vsaj ljubimca, sedečega za mizo.

7. Koprive soliti je tudi nekaj fantovskega. O mraku naj se posolijo koprive in kamor bodo zjutraj nagnjene, tam bo dobil dotičnik, ki je solil, dekle ali ljubico, dekle pa dobi seveda tam fanta.

8. Bolj korajžni fant pa naj gre na vrh stopnic, saj so menda pri vsaki hiši, tam naj obstoji, se obrne proč od stopnic in vrže z nogo cokljo čez glavo in na kateri stopinji bo obležala, v tolikih letih bo on dobil ženo, dobil jo bo seveda tam, kamor je coklja obrnjena. Ali fant naj pazi, da si coklie ne vrže v obraz, kajti takrat se mu menda takoj prikaže dekle in zraven nje bo še videl in morda tudi zvezde.

Hudigranski.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Celovski župan ima 457,60 Š plače na mesec, za službena potovanja pa 100 šilingov na dan. — Zračni promet med Dunajem in Celovcem je stal celovško občino 128.000 Š. Ven vržen denar. — 22. junija so socialdemokrati demonstrirali po celi državi. — Neki most blizu Pekinga je izdelan iz samega porcelana. — Kuverte so prišle prvič v uporabo l. 1839. — Kanadske železnice so že pred enim letom vpeljale v vozove radio-aparate. — V Turčiji živi 163 let star mož. — Neki čevljar Schwarz je pomoril 7 svojih zakonitih žen in 4 priležnice. — 19. junija smo imeli na Koroškem 1380 podpiranih brezposelnih. — Državnega dolga pride v Avstriji na osebo 115,24 Š. — Jugoslovanske oblasti so vse demonstracije proti pogodbam z Italijo prepovedale. — Italija je proti stalnemu sedežu Nemčije v Svetu Društva narodov. — Pri Mekki je prišlo med egiptskimi romarji in domačimi do spopada: 25 oseb je mrtvih. — Angleška spodnja zbornica razpravlja o preustroju rudokopstva. — V Ameriki manjka delavcev, priselitev pa je omejena. — Obrestna mera se je zopet znižala za 1/2 odstotka na 7 odstotkov. To kaže, da je že dosti denarja na razpolago. — Na svetu je več kot 2 milijona slepih ljudi. — V zadnjem času povzročajo poplave v Avstriji in Nemčiji ogromno škodo.

Važna iznajdba za slepce. Profesor Plerovin v Leningradu je izumil nov aparat, s katerim je mogoče slepim čitati vsako knjigo, tiskano z navadno pisavo. Aparat je sestavljen na temelju pisalnega stroja, v katerega se vstavi knjiga. S pomočjo posebnih objektivov in različnih fotografičnih prenosov se na posebnem telefonskem aparatu slišijo različni glasovi, odgovarjajoči posameznim črkam. Na ta način je omogočeno slepcem, ki se nauče spoznati tone, ki odgovarjajo posameznim črkam, čitati vsako knjigo z navadno pisavo.

90

Vabilo

na

mladinski dan

ki ga priredi Izobraževalno društvo „Bilka“ v Bilčovsu dne 4. julija 1926 s sledečim sporedom:

Dopoldne ob 6. uri sv. maša za umrle člane društva s skupnim sv. obhajilom.

Ob 9. uri slovesna božja služba z govorom za mladino.

Popoldne ob 2. uri pri Pomoču na prostem otvoritev popoldanske prireditve z govorom. Nato se vrši igra

Dekle z biseri.

Med odmori poje moški zbor. Na sporedu so tudi še deklamacije, srečolov, licitacija itd.

Vse naše prijatelje vabimo, da se udeležijo naše prireditve. Posebno mladina naj ta dan pokaže, da se zaveda svoje velike naloge v bodočnosti.

Za slučaj neugodnega vremena se prireditve vrši eno nedeljo pozneje, to je 11. julija.

Odbor.

Vabilo

na petdejansko dramo

Lepa Vida

ki jo ponovi Izobraževalno društvo „Kočna“ v Svečah, dne 11. julija ob 3. uri popoldne v Delavskem domu v Podljubelju.

Igra se vrši ob vsakem vremenu. Šolarjem vstop prepovedan! Med odmori poje društveni pevski zbor.

Prijatelje poštene zabave prisrčno vabi

91

odbor.